

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסכמים בין ששון ושות' (ש.ת. תעשיות) בע"מ לבין קליית יוסי בע"מ

1. פתח דבר

ביום 27 בנובמבר 2005 נתתי הסכמתי, המותנית בתנאים, למיזוג בין ששון ושות' (ש.ת. תעשיות) בע"מ (להלן: "ששון תעשיות") לבין קליית יוסי בע"מ (להלן: "קליית יוסי"). על-פי ההסכמים המקימים את עסקת המיזוג, רכשה ששון תעשיות מקליית יוסי מפעל לקלייה, אריזה ועיבוד של פיצוחים ופירות יבשים בקריית גת, לרבות אפשרות לרכישת המלאי הקיים בו עובר למועד השלמת העסקה, וכן את הקניין הרוחני הקשור בסימן המסחר "קליית יוסי".

בהסכם המיזוג תניית אי תחרות בעסק הנמכר במיזוג, לפיה קליית יוסי ובעלי השליטה בה לא יעסקו בתחומי הפעולה של המפעל במשך שבע שנים מהמכירה.

בנוסף, נלווה להסכם המיזוג הסכם הרשאה לשימוש במותג, לפיו תאפשר ששון תעשיות לקליית יוסי להמשיך ולהשתמש במותג "קליית יוסי" בתחומים מסוימים, ובכלל זה שיווק לפיצוחיות ברחבי מדינת ישראל וכן הפעלת שתי חנויות על-ידה. הסכם זה כולל מספר כבילות, שעניינן העיקרי שמירה על המותג ואי תחרות בו.

לאחר שבחנתי את ההסכמים, את הכבילות המצויות בהם ואת השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסכמים אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים כאמור, כי עיקר ההסכמים אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בהם כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרם. מטעמים אלה מצאתי כי ההסכמים ראויים לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

2. ההסכמים והשפעתם על התחרות

2.1 הצדדים וההסכמים

ששון תעשיות

ששון תעשיות היא חברה בבעלות מלאה של ששון ושות' (פירות יבשים) בע"מ (להלן: "ששון פירות יבשים"), שהוקמה במיוחד לצורך עסקת המיזוג, ואין לה פעילות כלשהי עובר לעסקה.

ששון פירות יבשים היא חברה, העוסקת בייבוא פירות יבשים וחומרי גלם לפיצוחים ואספקתם לתעשייה ולסיטונאים. בעלת השליטה בששון פירות יבשים היא תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בע"מ.

ששון תעשיות וששון פירות יבשים ייקראו להלן ביחד "ששון".

קליית יוסי

קליית יוסי היא חברה, שעיסוקה העיקרי עיבוד פיצוחים, קלייתם ואריזתם. היא קולה את עיקר הפיצוחים במפעל החברה בקריית גת, שעתיד להימכר לששון תעשיות במסגרת עסקת המיזוג, וכן קולה פיצוחים בקלייה מקומית בשתי חנויות בבעלותה. קליית יוסי משווקת את מוצריה, בעצמה או באמצעות סוכנים, לקמעונאים ברחבי הארץ, וחלק ניכר מלקוחותיה הן פיצוחיות. לקליית יוסי מערך שיווק לפיצוחיות.

ההסכמים

בעסקת המיזוג רוכשת ששון תעשיות מקליית יוסי הן את מפעל הקלייה, האריזה והעיבוד של פיצוחים ופירות יבשים בקריית גת, לרבות אפשרות לרכישת המלאי הקיים בו עובר למועד השלמת העסקה, וכן את הקניין הרוחני הקשור בסימן המסחר "קליית יוסי".

עם זאת, מכיוון שקליית יוסי מעוניינת להמשיך ולפעול בתחום מסוים תחת המותג "קליית יוסי", (להלן: "המותג") נכרת בין הצדדים "הסכם הרשאה לשימוש במותג" לפיו תאפשר ששון תעשיות לקליית יוסי להמשיך ולהשתמש במותג, בכפוף לכבילות מסוימות שיפורטו להלן.

תקופת ההסכמים

כוונת הצדדים לכתחילה הייתה, שהסכם ההרשאה לשימוש במותג, על הכבילות שבו, יעמוד בתוקפו למשך 20 שנה, ואילו תניית אי התחרות בעסק הנמכר במיזוג תעמוד בתוקפה למשך 10 שנים. לא הייתי נכונה לפטור מאישור בית הדין להגבלים עסקיים כבילות לתקופה כה ארוכה, והצדדים שינו את ההסכמים ביניהם כך שהסכם ההרשאה לשימוש במותג יעמוד בתוקפו למשך 7 שנים, וחברת קליית יוסי תוכל לבטל את ההסכם 5 שנים מיום חתימתו. אשר לתניית אי התחרות בעסק הנמכר, הסכימו הצדדים להעמיד את תוקפה על 7 שנים בלבד.

הכבילות

1. תניית אי התחרות בעסק הנמכר

על-פי תניית אי התחרות בעסק הנמכר, ייאסר על קליית יוסי, בעלי השליטה בה ובן משפחה נוסף העובד בחברה, לעסוק בעיבוד, קלייה, אריזה, שיווק או הפצה של פיצוחים ופירות יבשים אלא בהתאם לרישיון השימוש במותג, בסייגים מסוימים.

תניות מסוג זה מקובלות בעסקאות מסוגה של העסקה הנדונה. התניה אינה באה בגדר התנאים הקבועים בכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ד-2004, בשל תקופתה הארוכה יחסית. עם זאת, התניה אינה מעוררת חששות תחרותיים משמעותיים,

בהתחשב, בין היתר, בכך שהיא נלווית לעסקת מיזוג אשר נבחנה ואושרה על-ידי, וכן בכך שהצדדים לה אינם מתחרים גם היום, ומאידך קיימים מתחרים נוספים בתחום, לרבות יבוא. הכבילה אף שזורה בשיתוף הפעולה בין הצדדים, העתיד להימשך גם אחרי מכירת המפעל, והמתבטא גם בכבילות האחרות שניתן להן פטור בהחלטתי זו.

בנסיבות אלה, מצאתי כי אין בתניית אי תחרות זו כדי להשפיע על חלק ניכר מן השווקים הרלוונטיים, או לפגוע בהם פגיעה של ממש.

2. כבילות שנכללו בהסכם ההרשאה לשימוש במותג

א. **הסדר אי תחרות במותג:** ששון תעשיות לא תשווק מותג מתחרה למותג "קליית יוסי" בכל תחום שהוא למעט "מותג פרטי" לרשת מסוימת ולמעט פעילות ייצוא, במשך 3 שנים מיום חתימת ההסכם.

ב. **מתן רישיון בלעדי לשימוש במותג:** ששון תעשיות לא תשווק מותג מתחרה למותג "קליית יוסי" בתחום המכירה בתפוזרת לפיצוחיות במשך כל תקופת ההסכם (7 שנים). בלעדיות זו של קליית יוסי בתחום השיווק לפיצוחיות מותנית בכך שהיא תצליח למכור את מוצרי המפעל בהיקפים מינימליים שנקבעו בהסכמים.

ג. **רכישה בלעדית:** קליית יוסי התחייבה לרכוש פיצוחים ופירות יבשים ארוזים וכן לרכוש שירותי קלייה, עיבוד ואריזה לפיצוחים ופירות יבשים מן המפעל הנמכר אגב המיזוג בלבד. כן תמכור קליית יוסי פיצוחים בערוצי השיווק בהם היא פועלת אך ורק תחת המותג.

ד. **תניית "לקוח מועדף"** (מן הסוג המכונה, Most Favored Customer Clause, בהשאלה מהמשפט הבינלאומי, Most Favored Nation Clause), לפיה המחיר אותו תשלם קליית יוסי בעבור פיצוחים ופירות יבשים ארוזים יהיה נמוך מהמחיר אותו ישלם כל סוכן אחר של המפעל (להבדיל מקמעונאים הרוכשים ישירות מהמפעל). הבטחה זו ניתנת לקליית יוסי בתמורה לרכישה בהיקפים מסוימים, כפי שנקבע בהסכם. תניה זו אינה חלה ביחס למכירה ישירה של פיצוחים לקמעונאים, שלא באמצעות סוכנים.

מטרתן העיקרית של הכבילות האמורות היא שמירה על ערך הקניין הרוחני של הצדדים והגנה על השקעתם במותג, כמו גם שמירת התמריצים להמשך פיתוח המותג.

ששון אינה פעילה כיום בתחום השיווק לפיצוחיות, ועל-כן אין במינוי קליית יוסי כמשווק בלעדי לתחום זה משום פגיעה בתחרות בין השתיים.

תניית הלקוח המועדף אינה מעוררת חשש תחרותי משמעותי היות שיש לסוכני המפעל אפשרות לעבור לקנות ממפעלים אחרים. זאת, בהתחשב בכך שתחום הקלייה הוא תחום תחרותי ויש לצדדים מתחרים רבים שניתן לרכוש מהם פיצוחים. בנוסף, קליית יוסי צפויה ממילא להיות

הסוכן הגדול ביותר של המפעל (להבדיל מקמעונאים הרוכשים ישירות מהמפעל), ולפיכך גם החשש שהתנייה תפחית את התמריץ שיש לששון לתת הנחות לסוכנים אחרים שלה הוא קטן¹.

בהתחשב בכך שהחבירה לפעילות משותפת נלווית לעסקת מיזוג שבה עוברים אמצעי הייצור של קליית יוסי, לרבות המותג "קליית יוסי", ממילא לידי ששון תעשיות, ואשר לה נתתי הסכמתי, מצאתי כי אין בתניות אלה כדי להשפיע על חלק ניכר מן השווקים הרלוונטיים, או לפגוע בהם פגיעה של ממש.

3. תקופת הפטור

תוקפו של פטור זה 7 שנים, או עד לסיום ההסכמים על-ידי קליית יוסי, אחרי חלוף 5 שנים, לפי המוקדם. אם לאחר שיפקע תוקפו של הפטור יחפצו הצדדים להמשיך את ההסכמים ביניהם, לרבות הכבילות שבהסכמים, או לשנותם ולכלול בהם כבילות או כבילות לכאורה אחרות, יהא עליהם לשוב ולהכשיר את ההסכמים באחת הדרכים הקבועות בחוק ההגבלים העסקיים.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ד' בכסלו תשס"ה

5 בדצמבר 2005

¹ לחששות שמעוררות תניות מסוג זה ראו

Jonathan B. Baker, "Vertical Restraints with Horizontal Consequences: Competitive Effects of "Most Favored Customer" Clauses", 64 *Antitrust Law Journal* 517